

**Eco-effectscan
Cloosterhof
te Schipluiden**

**Opdrachtgevers
Van der Waal & Partners
Te Naaldwijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Eco-effectscan Cloosterhof te Schipluiden

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgevers
Van der Waal & Partners
Te Naaldwijk**

Datum: 1 mei 2012
Rapportnr: 212018/AQT302a FF/TG
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-effectscan Cloosterhof te Schipluiden*

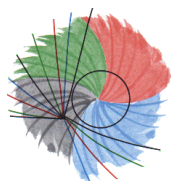
Opdrachtgever : *Van der Waal & Partners te Naaldwijk*

Projectteam

Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Contactpersoon : dhr. M.H.M. Groenewegen MSc
Auteur : dhr. M.H.M. Groenewegen MSc

Kwaliteitsborging : dhr. M.A. Pols MSc

Projectnummer : **212018**

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring projectmanager	Goedkeuring kwaliteitsborger
1 mei 2012	Definitief		

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doelstelling	2
1.3	Methode en werkwijze	2
1.4	Leeswijzer	3
1.5	Verantwoording	3
2	PROJECTGEBIED	4
2.1	Beschrijving project.....	4
2.2	Beschrijving projectgebied.....	4
3	RESULTATEN ECO-EFFECTSCAN	7
3.1	Beschermde natuurgebieden.....	7
3.2	Regionaal natuurbeleid	7
3.3	Beschermde wilde planten	7
3.4	Beschermde vogels	8
3.5	Beschermde zoogdieren	9
3.6	Beschermde amfibieën en reptielen	9
3.7	Beschermde vissen.....	10
3.8	Overige beschermde soorten	11
4	CONCLUSIES.....	12
4.1	Inleiding	12
4.2	Beschermde natuurgebieden.....	12
4.3	Regionaal natuurbeleid	12
4.4	Beschermde soorten	12
4.5	Maatregelen	13
5	AANBEVELINGEN TEN BEHOEVE VAN DE INRICHTING.....	15
5.1	Algemeen.....	15
5.2	Werken volgens een gedragscode of een ecologisch werkprotocol	15
5.3	Herkenning Zwanenbloem	15
6	REFERENTIES	16
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER EN BELEIDSKADER	17
BIJLAGE 2	PROJECTGEBIED.....	20
BIJLAGE 3	INVENTARISATIELIJST	21
BIJLAGE 4	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	23
BIJLAGE 5	NATUURBELEID	25

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer beoogd aan de Agnes Croesinklaan (project Cloosterhof) te Schipluiden vijf eengezinswoningen te ontwikkelen. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Van der Waal & Partners uitgevoerd.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project in strijd zou kunnen zijn met de natuurwetgeving. Deze natuurwetgeving betreft de:

- Flora- en faunawet voor beschermde soorten.
- Natuurbeschermingswet voor beschermde natuurgebieden.
- Nota Ruimte voor het planologisch veiligstellen van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) via de Wet Ruimtelijke Ordening.

Een samenvatting van de natuurwetgeving en het beleid omtrent de EHS staat in Bijlage 1.

1.3 Methode en werkwijze

De Eco-effectscan is een risicoanalyse welke bestaat uit 4 stappen:

Stap 1: Inventarisatie activiteiten

Als eerste wordt beschreven welke activiteiten in het projectgebied zijn voorgenomen aan de hand van door de opdrachtgever verstrekte informatie. Dit vormt de basis van de risicoanalyse.

Stap 2: Toetsing aan beschermde natuurgebieden

Met behulp van kaartmateriaal en informatie van gebiedsbeherende organisaties wordt geïnventariseerd welke beschermde natuurgebieden er in een straal van ca. 1 km rond het projectgebied liggen. Aan de hand van de activiteiten wordt getoetst of het project effect kan hebben op doelstellingen van beschermde natuurgebieden. In gebieden die volgens de Natuurbeschermingswet beschermd worden zijn dit de *instandhoudingsdoelstellingen* en in EHS-gebieden de *wezenlijke kenmerken en waarden*.

De toetsing leidt tot één van de volgende adviezen:

1. Het project heeft geen effect op beschermde natuurgebieden.
2. Een nadere toetsing is nodig. Voor gebieden die beschermd worden volgens de Natuurbeschermingswet volgt de zogenaamde 'Voortoets' en voor EHS-gebieden volgt de 'Nee tenzij'-toets.

Stap 3: Inventarisatie beschermde soorten

Tijdens een locatiebezoek worden de biotopen geïnventariseerd en worden de waargenomen planten, dieren en hun sporen genoteerd. De resultaten worden onderbouwd met een literatuurstudie aan de hand van verspreidingsatlassen, naslagwerken en lokale waarnemingen. Hieruit wordt geconcludeerd welke beschermde dieren- en plantensoorten in het projectgebied aanwezig zijn of kunnen zijn. Van de (potentieel) aanwezige beschermde soorten wordt vervolgens de functionaliteit van het projectgebied beoordeeld.

Stap 4: Toetsing aan beschermde soorten

Per beschermde soort(groep) worden de beoogde activiteiten getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (artikelen 8 t/m 13; zie bijlage 1). Getoetst wordt of het project een effect heeft op de functionaliteit van het leefgebied van een beschermde soort en of de gunstige staat van instandhouding in het geding komt.

Indien het project negatieve effecten heeft op beschermde soorten, kan het volgende advies worden opgesteld:

1. Met eenvoudige maatregelen is overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen.
2. Nader onderzoek naar een beschermde soort(groep) of de te treffen maatregelen is nodig.
3. Ontheffing is nodig en er dienen maatregelen getroffen te worden.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden het project en het projectgebied beschreven. De resultaten van de inventarisatie en de te verwachten effecten worden in hoofdstuk 3 beschreven. Tevens wordt hier aangegeven welke maatregelen wenselijk of noodzakelijk zijn om eventuele negatieve gevolgen te minimaliseren. Uiteindelijk worden in hoofdstuk 4 de conclusies en in hoofdstuk 5 de aanbevelingen gegeven. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst. Tot slot volgen de bijlagen. In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het projectgebied en omliggende natuurgebieden opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.5 Verantwoording

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het projectgebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 PROJECTGEBIED

2.1 Beschrijving project

Deze projectomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling door de opdrachtgever verstrekte informatie. Een weergave van de bestaande situatie is in bijlage 2 opgenomen. Er is nog geen bouwplan voor de toekomstige situatie.

Het project betreft volgens de Flora- en faunawet een ruimtelijke ingreep. In het projectgebied wordt de bestaande situatie verwijderd, waarna de nieuwe situatie gerealiseerd wordt.

Tijdens de uitvoering van het bouwrijp maken kunnen de volgende activiteiten worden benoemd:

- Kappen bomen
- Rooien sierbeplanting en groen
- Slopen gebouwen
- Vergraven gehele projectgebied t.b.v. het bouwrijp maken
- Verwijderen verharding / bestrating
- Verbreden watergangen

Tijdens de uitvoering van de nieuwbouw kunnen de volgende activiteiten worden benoemd:

- Bouwen nieuwe woningen (n.n.t.b. eensgezinswoningen)
- Aanleg verharding
- Aanleg verlichting
- Aanleg sierbeplanting / openbaar groen

Na realisatie van het project kunnen de volgende nieuwe activiteiten worden benoemd:

- Bewoning

Deze activiteiten vormen de basis van de Eco-effectscan.

2.2 Beschrijving projectgebied

2.2.1 Ligging van het projectgebied

Het projectgebied is gelegen aan de Agnes Croesinklaan 24 in een woonwijk van Schipluiden in de gemeente Midden-Delfland.

De groenstructuren in de omgeving van het projectgebied bestaan uit laanbeplanting langs wegen en sieraanplant in tuinen en sportterreinen (golf en voetbal) ten oosten van het projectgebied. De meest nabijgelegen groengebieden betreffen weidevogelgebieden vanaf ca. 400 m.

2.2.2 Beschrijving huidige situatie

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 3.480 m² en bestaat voor ongeveer de helft uit verhard terrein. Het bestaat uit de volgende onderdelen (zie bijlage 2):

Verharding

1. **Woning Agnes Croesinklaan 24 'Cloosterhof'** (foto 1): 2 bouwlagen, bakstenen gevels en 2 bakstenen schoorstenen, pannendak, gaten of kieren in gevels of schoorstenen, tussen dak en dakbeschoot en tussen dakpannen zijn niet aanwezig.
2. **Schuur achter woning** (foto 2): 2 bouwlagen, bakstenen gevels, pannendak, op ca. 2 m hoogte zijn ventilatiegaten van ca. 50x50 cm aanwezig, het pannendak is aan de zuidzijde deels verzakt en enkele pannen zijn deels afgebroken waarachter holten bereikbaar zijn. Tussen de woning en de schuur is een verbinding gebouwd in overeenkomende stijl met de woning. Gaten of holten zijn niet aanwezig in het verbindingsdeel.
3. **Schuur met glazen aanbouw** (foto 3): 2 bouwlagen, bakstenen gevels, pannendak, de gevels zijn deels verzakt en enkele pannen zijn deels afgebroken waarachter holten bereikbaar zijn. De aanbouw bestaat uit een glazen dek met een glazen zuid- en oostgevel.
4. **Houten schuur** (foto 4): een enkele bouwlaag tot ca. 3 m hoogte, houten en golfplaten gevels en dak, ernstig vervallen met vele gaten en holten.
5. **Opslagsilo's** (foto 5): op de schaapsweide staan 2 betonnen structuren tot ca. 2 m hoogte. De silo's zijn in gebruik voor vee en als opslagruimte.
6. **Bestrating**: bestrating bestaat uit het erf tussen de schuren en de woning en opritten richting de Agnes Croesinklaan en de Wilgenlaan.

Onverhard terrein

7. **Watergangen** (foto 5 en 6): Aan de noordzijde, oostzijde en zuidzijde van het projectgebied zijn smalle watergangen gelegen, de watergangen zijn ca. 1-2 m breed, met hout beschoeid en met een steile oever van ca. 30 cm. Langs een watergang is geschoond materiaal aanwezig, bestaande uit riet.
8. **Schaapsweide** (foto 7): langs de Agnes Croesinklaan is een schaapsweide aanwezig, de vegetatie is kort en bestaat uit gras.
9. **Fruitbomen** (foto 8): langs de oprit tussen de woning en de Agnes Croesinklaan is een boomgaard aanwezig met bomen tot een hoogte van ca. 3 m. Nesten of boomholten zijn niet waargenomen.
10. **Hagen**: Langs de watergang aan de oostzijde is een haag aanwezig tot ca. 4 m hoogte en voor de woning is een coniferen haag van ca. 3 m hoog gelegen. Nesten zijn niet waargenomen.
11. **Bomenrijen**: Langs de watergang aan de noordzijde zijn 5 aaneengesloten populieren en 3 aaneengesloten platanen gelegen. Boomholten zijn niet waargenomen.
12. **Solitaire bomen**: Op het erf en verspreid over het terrein zijn enkele solitaire bomen gelegen. Boomholten of nesten zijn niet waargenomen.
13. **Overig onverhard terrein**
Overige onverhard terrein bestaat uit bermen, moestuin of gras.

Foto 1: Woning 'Cloosterhof'

Foto 2: Schuur achter de woning

Foto 3: Schuur met glazen aanbouw

Foto 4: Houten schuur

Foto 5: Watergang langs A. Croesinklaan (noordzijde)

Foto 6: Watergang oostzijde

Foto 7: Schaapsweide met opslagsilo's

Foto 8: Boomgaard

3 RESULTATEN ECO-EFFECTSCAN

3.1 Beschermde natuurgebieden

3.1.1 Aanwezige natuurgebieden

Een kaart met de omliggende natuurgebieden staat in bijlage 4.

Het dichtstbijzijnde beschermde gebied in de Natuurbeschermingswet betreft 'Solleveld & Kapittelduinen' en is gelegen op meer dan 5 km afstand.

Beschermde gebieden binnen de Ecologische hoofdstructuur zijn aanwezig vanaf ca. 900 meter van het projectgebied en betreffen Vockestaert en Eendenkooi Schipluiden. Beide gebieden zijn niet vastgelegd in een bestemmingsplan.

3.1.2 Effecten

Vanwege de ruime afstand tussen het projectgebied en het Natura2000-gebied en vanwege de afwezigheid van vastgelegde natuurdoelen voor de gebieden in de Ecologische Hoofdstructuur worden effecten niet verwacht.

3.1.3 Toetsing beschermde natuurgebieden

Het project ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden of ecologische verbindingzones. Een nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur is niet nodig.

3.2 Regionaal natuurbeleid

Een kaart van gebieden behorende bij regionaal natuurbeleid staat in bijlage 4.

3.2.1 Provincie Zuid-Holland

Vanaf ca. 200 m van het projectgebied zijn gebieden aangewezen als weidevogelgebieden. Middels het collectief beheerplan Vockestaert voor 2012 kunnen landeigenaren aanspraak maken op subsidie om de gebieden geschikt te maken als leefgebied voor weidevogels^(19, 25).

Verwacht wordt dat het project geen effect heeft op weidevogels, omdat het projectgebied geen geschikt biotoop voor weidevogels betreft en omdat de bestaande activiteiten nagenoeg behouden blijven.

3.2.2 Gemeente Midden-Delfland

Het projectgebied is opgenomen in het Landschap Ontwikkelingsplan Midden-Delfland (LOP)⁽²⁰⁾. Het projectgebied valt binnen de centrumzone van Schipluiden. In het ontwikkelingsplan zijn ambities opgenomen voor natuur en recreatie. Voor de centrumzone zijn geen ambities omschreven.

3.2.3 Toetsing natuurbeleid

Het project ligt buiten de invloedssfeer van regionaal beschermde natuurwaarden. Een nadere toetsing aan provinciaal of gemeentelijk natuurbeleid is niet nodig.

3.3 Beschermde wilde planten

3.3.1 Aanwezige soorten

De resultaten van de inventarisatie en de literatuurstudie staan in bijlage 3.

Door derden en tijdens het locatiebezoek zijn in de omgeving van het projectgebied geen beschermde planten waargenomen. Vanwege de aanwezigheid van watergangen is de biotoop in het projectgebied geschikt voor zwanenbloem, een algemeen voorkomende beschermde soort in veenweidegebied.

3.3.2 Effecten

Met het vergraven van watergangen kunnen standplaatsen van zwanenbloem verloren gaan.

Tabel 1: effecten op beschermde planten

Soort	Wet*	Functie en effect	Kwetsbare periode
Zwanenbloem	FF 1	Verwijderen standplaats (art. 8)	Bloei: juni t/m september

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, bijlage II of IV

3.3.3 Maatregelen

De potentieel aanwezige zwanenbloem valt onder de vrijstellingsregeling van de Flora- en faunawet. In het kader van de zorgplicht (art. 2) dienen aangetroffen exemplaren uitgestoken en verplaatst te worden naar geschikt biotoop in de omgeving van het projectgebied. Ter herkenning van zwanenbloem is in paragraaf 5.1 een afbeelding opgenomen.

3.4 Beschermde vogels

3.4.1 Aanwezige soorten

De resultaten van de inventarisatie en de literatuurstudie staan in bijlage 3.

Door derden zijn in de omgeving van het projectgebied vogels waargenomen waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, betreffende de gebouwbewonende vogels huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, ooievaar en slechtvalk, roek en de roofvogels boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer. De biotoop in het projectgebied is niet geschikt voor ooievaar, slechtvalk, boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer, respectievelijk vanwege de afwezigheid van hoogopgaande bebouwing en nesten van ekster en zwarte kraai. Roek is niet waargenomen tijdens het locatiebezoek en wordt niet verwacht.

Tijdens het locatiebezoek is huismus waargenomen vanaf ca. 50 m van het projectgebied richting de Kasteellaan. In het projectgebied zijn geen sporen van huismus waargenomen. De bebouwing in het projectgebied vormt echter geschikt broedbiotoop voor huismus en gierzwaluw, vanwege het aanbod aan invliegopeningen en holten in de schuren met een pannendak.

Tijdens het locatiebezoek zijn algemeen voorkomende tuin- en struweelvogels waargenomen, zoals merel, spreeuw, groenling, koolmees, pimpelmees en houtduif.

3.4.2 Effecten

Met het verwijderen van de schuren met pannendak kunnen nesten van huismus en gierzwaluw verloren gaan.

Met het vergraven van oevers en het verwijderen van bomen, hagen en overig groen kunnen nesten van algemeen voorkomende vogelsoorten verloren gaan of kunnen broedende vogels verstoord worden. Nesten van enkele algemeen voorkomende vogelsoorten zijn jaarrond beschermd indien zwaarwegende ecologische gronden kunnen worden aangedragen, bijvoorbeeld als er onvoldoende alternatief broedbiotoop is. In de omgeving van het projectgebied is voldoende alternatief broedbiotoop aanwezig in de vorm van sierbeplanting, overig groen en bebouwing.

Tabel 2: effecten op beschermde vogels

Soort	Wet*	Functie en effect	Kwetsbare periode
Huismus, gierzwaluw	FF cat 2	Evt. Verlies nest door verwijderen schuren met pannendak (art. 11)	Broedseizoen: maart t/m augustus
Tuin- en struweelvogels	FF (cat 5)	Verstoring en verlies nest door verwijderen groen en bebouwing (art. 11)	Broedseizoen: 15 maart t/m 15 juli

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, bijlage II of IV

3.4.3 Maatregelen

Nesten van de potentieel aanwezige gierzwaluw en huismus zijn jaarrond beschermd. Om vast te stellen of jaarrond beschermde nesten in het projectgebied aanwezig zijn, is een vogelinventarisatie tijdens het broedseizoen van huismus en gierzwaluw nodig (1 juni – 15 juli).

Voor het verwijderen of verstoren van jaarrond beschermde nesten is een ontheffing voor overtreding van art. 11 van de Flora- en faunawet nodig, tenzij voldoende mitigerende maatregelen getroffen worden om de functionaliteit van nestlocaties te allen tijde te behouden.

Ontheffing wordt alleen verkregen voor een bij wet genoemd belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- bescherming flora en fauna,
- veiligheid van het luchtverkeer en
- volksgezondheid en openbare veiligheid.

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in de Flora- en faunawet en mogen tijdens het broeden niet gestoord worden. De meeste vogels broeden in de periode van 15 maart t/m 15 juli.

Geadviseerd wordt de bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of om vooraf aan de werkzaamheden te inventariseren of er vogelnesten aanwezig zijn. Indien vogelnesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Om te voorkomen dat er vogels gaan broeden, wordt geadviseerd groen buiten het broedseizoen en vooraf aan de werkzaamheden te verwijderen. Indien de werkzaamheden voor het broedseizoen gestart worden en onafgebroken worden uitgevoerd, wordt aangenomen dat vogels die er desondanks zijn gaan broeden van de werkzaamheden geen hinder ondervinden.

3.5 Beschermde zoogdieren

3.5.1 Aanwezige soorten

De resultaten van de inventarisatie en de literatuurstudie staan in bijlage 3.

Door derden zijn in de omgeving van het projectgebied grondgebonden zoogdieren waargenomen, betreffende egel, haas, hermelijn, konijn, mol, vos, wezel en 7 muizensoorten. De biotoop in het projectgebied en de ligging nabij weidevogelgebieden maken het projectgebied geschikt voor de genoemde algemeen voorkomende zoogdieren.

Door derden zijn in de omgeving van het projectgebied vleermuizen waargenomen, betreffende gewone dwergvleermuis en watervleermuis. Gewone dwergvleermuis is verspreid in Schipluiden waargenomen. De bebouwing in het projectgebied is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege het aanbod aan invliegopeningen, holten en mogelijk zoldervlieringen. Boomholten zijn niet waargenomen en watervleermuis wordt derhalve niet in het projectgebied verwacht.

3.5.2 Effecten

Met het vergraven van grond in het projectgebied kunnen algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren verwond worden of kunnen verblijven verloren gaan. In de omgeving is voldoende alternatief biotoop aanwezig.

Met het verwijderen van de schuren met pannendak kunnen verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen verloren gaan of kunnen individuen gewond of gedood worden.

Tabel 3: effecten op beschermde zoogdieren

Soort	Wet *	Functie en effect	Kwetsbare periode
Gewone dwergvleermuizen	FF3, HRIV	Evt. Verlies verblijfplek door verwijderen bebouwing (art. 11)	Voortplanting en overwintering
Alg zoogdieren: muizen	FF1	Evt. verstoring en verlies verblijfplek door verwijderen groen (art. 11)	Voortplanting en overwintering

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, bijlage II of IV

3.5.3 Maatregelen

De potentieel aanwezige algemeen voorkomende zoogdieren, zoals muizen, vallen onder de vrijstellingsregeling van de Flora- en faunawet, maar de zorgplicht (art. 2) blijft wel van toepassing. Geadviseerd wordt om vooraf aan rooi,- of graafwerkzaamheden de aanwezige vegetatie te verwijderen en twee dagen te laten rusten voor het af te voeren.

Vleermuizen zijn strikt beschermd en voor het verwijderen van verblijfplaatsen is een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Om te onderzoeken of verblijfplaatsen in het gebouw aanwezig zijn, dient een jaarrond vleermuizenonderzoek plaats te vinden gedurende de periode mei – augustus. Voor het onderzoek zijn locatiebezoeken in zowel mei als juli/augustus noodzakelijk.

3.6 Beschermde amfibieën en reptielen

3.6.1 Aanwezige soorten

De resultaten van de inventarisatie en de literatuurstudie staan in bijlage 3.

Door derden zijn in de omgeving van het projectgebied algemeen beschermde amfibieën waargenomen, betreffende gewone pad. De onverharde delen en watergangen projectgebied is geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën, zoals gewone pad, groene kikker en kleine watersalamander.

Het projectgebied valt buiten het natuurlijke verspreidingsgebied van reptielen.

3.6.2 Effecten

Met het vergraven van grond in het projectgebied kunnen algemeen voorkomende amfibieën verloren gaan of kunnen verblijfplaatsen verloren gaan. In de omgeving van het projectgebied is voldoende alternatief biotoop aanwezig.

Tabel 4: effecten op beschermde amfibieën

Soort	Wet*	Functie en effect	Kwetsbare periode
Alg amfibieën: gewone pad, groene kikker, kleine watersalamander	FF1	Evt. verstoring door vergraven watergangen of (art. 11)	Voortplanting en overwintering

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, bijlage II of IV

3.6.3 Maatregelen

De potentieel aanwezige algemeen voorkomende amfibieën, zoals gewone pad, groene kikker en kleine watersalamander, vallen onder de vrijstellingsregeling van de Flora- en faunawet, maar de zorgplicht (art. 2) blijft wel van toepassing. Geadviseerd wordt de werkzaamheden aan de watergang uit te voeren buiten de voortplantingsperiode van amfibieën van maart t/m juli.

3.7 Beschermde vissen

3.7.1 Aanwezige soorten

De resultaten van de inventarisatie en de literatuurstudie staan in bijlage 3.

Door derden zijn in de omgeving van het projectgebied beschermde vissen waargenomen, betreffende bittervoorn en kleine modderkruiper. De watergangen vormen vanwege de aanwezigheid van modder en oevervegetatie (o.a. riet) geschikt biotoop voor kleine modderkruiper en bittervoorn. Beide soorten zijn in 2007 aangetroffen in de aangrenzende watergang Gaag⁽²¹⁾. Vanwege het algemene voorkomen van de soorten in de omgeving en de geschiktheid van de biotoop in het projectgebied is het zeer aannemelijk dat beide soorten in de watergangen aanwezig zijn.

3.7.2 Effecten

Met het verbreden van watergangen kunnen kleine modderkruiper en bittervoorn verstoord worden. Indien de verstoring plaatsvindt in de voortplantingsperiode van bittervoorn en kleine modderkruiper, kan de functionaliteit van potentieel aanwezige verblijfplaatsen aangetast worden.

Tabel 5: effecten op beschermde vissen

Soort	Wet*	Functie en effect	Kwetsbare periode
Bittervoorn	FF3, HRII	Verstoring door verbreden watergangen (art. 11)	Voortplanting: april t/m september
Kleine modderkruiper	FF2, HRII	Verstoring door verbreden watergangen (art. 11)	Voortplanting: maart t/m september

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, bijlage II of IV

3.7.3 Maatregelen

Voor aantasting van functioneel leefgebied van bittervoorn is een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Om te onderzoeken of verblijfplaatsen in watergangen aanwezig zijn, is een visseninventarisatie in de periode maart – september noodzakelijk.

Indien de volgende maatregelen getroffen worden zodat de functionaliteit van voortplantingslocaties van bittervoorn behouden kunnen blijven is een ontheffingaanvraag niet noodzakelijk:

- Werkzaamheden aan de watergang worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van bittervoorn (maart t/m september).
- De werkzaamheden worden uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden, d.w.z. bij een watertemperatuur tussen de 10°C en 25°C.

Om verstoring van kleine modderkruiper te voorkomen kan gewerkt worden volgens een gedragscode, bijvoorbeeld de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector'⁽¹⁸⁾.

3.8 Overige beschermde soorten

3.8.1 Aanwezige soorten

Binnen deze groep behoren onder andere insecten zoals dag- en nachtvlinders, kevers, sprinkhanen, libellen maar ook andere ongewervelden zoals kreeftachtigen, en weekdieren.

Door derden zijn geen overige beschermde soorten waargenomen. Het projectgebied valt tevens buiten het verspreidingsgebied van overige beschermde soorten. Overige beschermde soorten worden derhalve niet verwacht.

3.8.2 Effect en toetsing

Overige beschermde soorten zijn niet aanwezig in het projectgebied. Een nadere toetsing aan de Flora- en faunawet is voor deze soortgroep derhalve niet van toepassing.

4 CONCLUSIES

4.1 Inleiding

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het projectgebied aanwezig kunnen zijn en welke beschermde natuurgebieden er in de omgeving van het projectgebied liggen. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of het project in strijd is met de natuurwetgeving: de natuurbeschermingswet, EHS-beleid en de Flora- en faunawet. De conclusies van de toetsing worden hieronder weergegeven.

4.2 Beschermde natuurgebieden

Het project ligt buiten de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden of ecologische verbindingzones. Een nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur is niet nodig.

4.3 Regionaal natuurbeleid

Het project ligt buiten de invloedssfeer van regionaal beschermde natuurwaarden of ecologische verbindingzones. Een nadere toetsing aan regionaal natuurbeleid is niet nodig.

4.4 Beschermde soorten

De onderstaande tabel is een samenvatting van de resultaten uit hoofdstuk 3. In de onderstaande tabel wordt het effect van het project op de functionaliteit van het leefgebied per beschermde soort of soortgroep weergegeven. In de volgende paragraaf worden de eventueel benodigde maatregelen of vervolgacties uitgewerkt.

Tabel 6: Effecten beschermde soorten

Soort	Wet*	Aanwezig	Effect op functionaliteit
Wilde planten			
Zwanenbloem	FF1	Potentieel	Effect op functionaliteit kan voorkomen worden door mitigerende maatregelen te treffen
Vogels			
Huismus	FF cat 2	Potentieel	Mogelijk verlies verblijfplaats door sloop schuren met pannendak
Gierzwaluw	FF cat 2	Potentieel	Mogelijk verlies verblijfplaats door sloop schuren met pannendak
Alg. voorkomende vogels (struweel- en tuinvogels)	FF (cat 5)	Potentieel	Effect op functionaliteit kan voorkomen worden door mitigerende maatregelen te treffen
Zoogdieren			
Alg. voorkomende zoogdieren, zoals muizen	FF1	Potentieel	Effect op functionaliteit kan voorkomen worden door mitigerende maatregelen te treffen
Gewone dwergvleermuis	FF3, HRIV	Potentieel	Mogelijk verlies verblijfplaats door sloop schuren met pannendak
Amfibieën			
Alg. voorkomende amfibieën, zoals gewone pad	FF1	Potentieel	Effect op functionaliteit kan voorkomen worden door mitigerende maatregelen te treffen
Vissen			
Kleine modderkruiper	FF2, HR II	Potentieel	Effect op functionaliteit kan voorkomen worden door mitigerende maatregelen te treffen
Bittervoorn	FF3, HR II	Potentieel	Effect op functionaliteit kan voorkomen worden door mitigerende maatregelen te treffen
Overige soorten			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, bijlage II of IV

4.5 Maatregelen

In deze paragraaf wordt per (potentieel) aanwezige beschermde soort(groep) aangegeven wat de vervolgpcedure is. Dit betreft maatregelen, nader onderzoek of een ontheffingaanvraag.

4.5.1 *Wilde planten*

De potentieel aanwezige zwanenbloem valt onder de vrijstellingsregeling van de Flora- en faunawet, maar de zorgplicht is wel van toepassing.

Advies in het kader van de zorgplicht: standplaatsen van zwanenbloem sparen of verplaatsen. Zie voor herkenning van zwanenbloem paragraaf 5.1.

4.5.2 *Vogels*

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in de Flora- en faunawet en mogen tijdens het broeden niet verstoord worden. De meeste vogels broeden in de periode van 15 maart t/m 15 juli. Aanvullend zijn nesten van de potentieel aanwezige gierzwaluw en huismus jaarrond beschermd.

Maatregelen:

- uitvoeren vogelinventarisatie tijdens het broedseizoen van gierzwaluw en huismus (1 juni-15 juli).
- indien nesten van gierzwaluw of huismus aanwezig zijn voldoende mitigerende maatregelen treffen om de functionaliteit van nestlocaties te allen tijde te behouden.

Advies:

- bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
- indien werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden het projectgebied ongeschikt maken door vegetatie te verwijderen voor het broedseizoen en vooraf aan de werkzaamheden controleren of vogelnesten aanwezig zijn.

4.5.3 *Zoogdieren*

De potentieel aanwezige zwanenbloem valt onder de vrijstellingsregeling van de Flora- en faunawet, maar de zorgplicht is wel van toepassing. De potentieel aanwezige vleermuizen zijn strikt beschermd en voor het verwijderen van verblijfplaatsen is een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Maatregelen:

- onderzoeken of verblijfplaatsen van vleermuizen in de schuren met pannendak aanwezig zijn, middels een jaarrond vleermuizenonderzoek gedurende de periode mei – augustus (Voor het onderzoek zijn locatiebezoeken in zowel mei als juli/augustus noodzakelijk).
- indien vleermuisverblijven aanwezig zijn, dienen mitigerende maatregelen opgesteld te worden en dient ontheffing voor de Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

Advies in het kader van de zorgplicht: aanwezig groen voorafgaand aan rooi- en graafwerkzaamheden en 2 dagen laten rusten alvorens het af te voeren.

4.5.4 *Amfibieën*

De potentieel aanwezige algemeen voorkomende amfibieën, zoals gewone pad en kikker vallen onder de vrijstellingsregeling van de Flora- en faunawet, maar de zorgplicht is wel van toepassing.

Advies in het kader van de zorgplicht: graafwerkzaamheden aan de oever uitvoeren buiten de voortplantingsperiode van amfibieën (maart – augustus).

4.5.5 *Vissen*

Voor aantasting van functioneel leefgebied van bittervoorn is een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Om te onderzoeken of verblijfplaatsen van bittervoorn in het projectgebied aanwezig zijn, is een visseninventarisatie in de periode maart – september noodzakelijk.

Indien de volgende maatregelen getroffen worden, zodat de functionaliteit van voortplantingslocaties van bittervoorn behouden kunnen blijven, is een ontheffingaanvraag niet noodzakelijk:

- Werkzaamheden aan de watergang uitvoeren buiten de kwetsbare periode van bittervoorn (maart t/m september).
- De werkzaamheden worden uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden, d.w.z. bij een watertemperatuur tussen de 10°C en 25°C.

Om verstoring van kleine modderkruiper te voorkomen kan gewerkt worden volgens een gedragscode, bijvoorbeeld de 'Gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector'⁽¹⁸⁾.

5 AANBEVELINGEN TEN BEHOEVE VAN DE INRICHTING

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden ideeën gegeven om het projectgebied aantrekkelijker in te richten als verblijfgebied voor planten en dieren. Men is niet verplicht deze aanbevelingen over te nemen in het kader van de Flora- en faunawet of de Natuurbeschermingswet. De aanbevelingen dienen ter inspiratie om het projectgebied ecologisch interessant in te richten en aan te sluiten op natuur- en recreatiegebieden of ecologische verbindingzones in de omgeving.

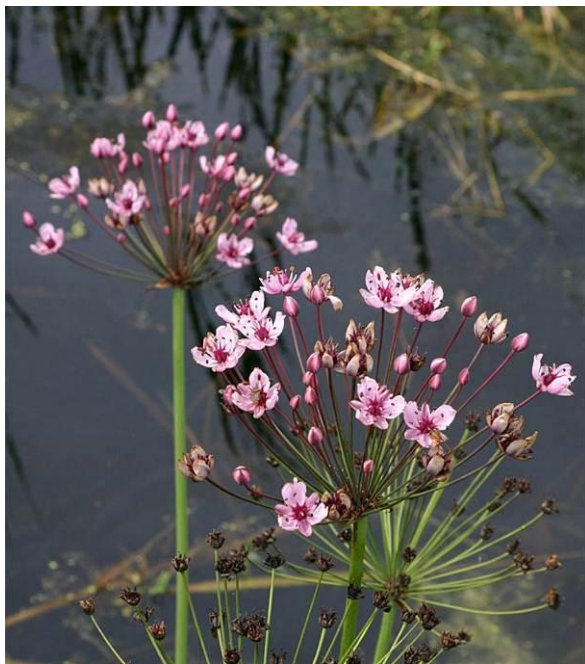
Aanbevolen wordt om, bij voorkeur drie maanden voor aanvang, in overleg een ecologische deskundige de werkzaamheden te bespreken in verband met eventuele veranderingen op het terrein of in de wetgeving waarop geanticipeerd moet worden. U kunt ons bureau daarvoor benaderen.

5.2 Werken volgens een gedragscode of een ecologisch werkprotocol

Geadviseerd wordt het project op basis van een goedgekeurde gedragscode uit te voeren. De 'Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector' is geschikt voor bouwprojecten⁽¹⁸⁾. In de gedragscode wordt aangegeven hoe men tijdens de bouw op een verantwoorde manier rekening houdt met planten en dieren en bestaande natuurwaarden. Hierin wordt onder andere invulling gegeven aan de zorgplicht; artikel 2 uit de Flora- en faunawet. Er kan aantoonbaar gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode, door de maatregelen op te nemen in een ecologisch werkprotocol dat op de bouwplaats aanwezig is en door de werknemers hierover voor te lichten. U kunt ons bureau hiervoor benaderen.

5.3 Herkenning Zwanenbloem

Een zwanenbloem is een moerasplant en is weergegeven in de onderstaande afbeelding. De plant is circa 0,5 tot 1,5 meter hoog en te vinden langs de waterkanten.

De zwanenbloem in bloei

6 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Flora- en faunawet', Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. 'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet', Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. 'Natuurbeschermingswet 1998', Ministerie van LNV, 1 oktober 2005.
4. 'Handreiking Flora- en faunawet', W.R.M. van Heusden & S.J. Vreugdenhil, Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
5. 'Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998', ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
6. 'Handreiking Bestemmingsplan en Natuurwetgeving', Directie Natuur, Ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
7. 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
8. 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep', Dienst Regelingen, Den Haag, september 2009.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

9. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 5 maart 2010.
10. www.waarneming.nl
11. www.ravon.nl
12. 'De amfibieën en reptielen van Nederland', Creemers, R., Van Delft, J.C.W. RAVON, 2009
13. www.zoogdieratlas.nl
14. www.zoogdiervereniging.nl
15. www.sovon.nl
16. www.anemoon.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

17. Waarneming Aqua-Terra Nova tijdens het locatiebezoek ten behoeve van deze Eco-effectscan.
18. 'Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector', Arcadis, Bouwend Nederland en Neprom, juli 1008.
19. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur
20. 'Landschapsontwikkelingsperspectief Midden Delfland 2025' op http://www.middendelfland.nl/over-midden-delfland/lop_3144/
21. 'Kader Richtlijn Water visstandbemonsteringen waterlichamen Delfland', Kroes, M.J. & F.T. Vriese, 2007. VisAdvies BV, Utrecht. VA2006_44, 90 pag.
22. Soortenstandaard Kleine modderkruiper, Dienst Regelingen, december 2011.
23. Soortenstandaard Bittervoorn, Dienst Regelingen, december 2011.
24. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, Dienst Regelingen, december 2011.
25. <http://www.portaalnatuurenlanschap.nl/snl/>
26. Soortenstandaard Huismus, Dienst Regelingen, december 2011.
27. Soortenstandaard Gierzwaluw, Dienst Regelingen, december 2011.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER EN BELEIDSKADER

Natuurbeschermingswet 1998

De natuurbeschermingswet 1998 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland. Hierin kan onderscheid worden gemaakt in Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden (zie box). Beschermde Natuurmonumenten omvatten zowel particuliere als staatseigendommen.

Handelingen binnen de beschermde gebieden worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Dit wordt het 'Nee tenzij' principe genoemd. Hierbij dient rekening te worden gehouden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking', en met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

De doelstellingen van beschermde gebieden zijn opgenomen in het doelendocument van het Ministerie van EL&I en in het aanwijzingsbesluit van het desbetreffende natuurgebied. In het geval van Natura2000-gebieden spreekt men van instandhoudingsdoelstellingen. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogel- en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

Vogel- en Habitatrichtlijnen en Natura2000

De Vogel- en Habitatrichtlijnen zijn Europese natuurwetgeving en zijn in de Nederlandse natuurwetgeving opgenomen in zowel de Natuurbeschermingswet 1998 als de Flora- en faunawet. De Vogelrichtlijn heeft als doel alle in het wild levende vogels en hun leefomgeving op het grondgebied van de Europese Unie te beschermen en beheren. De Habitatrichtlijn heeft als doel de biologische diversiteit in de Europese Unie in stand te houden en heeft betrekking op natuurgebieden en soorten.

De middels deze richtlijnen aangewezen gebieden worden Natura2000-gebieden genoemd. Natura2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie. Dit netwerk vormt de basis van het Europese biodiversiteitsbeleid.

De gebiedsbescherming is opgenomen in de Natuurbeschermingswet en de soortenbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet, zoals in de onderstaande paragrafen wordt toegelicht.

Flora- en faunawet

In 2002 is de nieuwe Flora- en faunawet in werking getreden. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet geldt voor de aangewezen beschermde soorten in heel Nederland, dus ook buiten beschermde natuurgebieden. Bij het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten wordt het 'nee, tenzij principe' gehanteerd. Dit betekent dat potentieel schadelijke handelingen per definitie verboden zijn. De schadelijke handelingen zijn opgenomen in de onderstaande verbodsbepalingen:

- Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.
- Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex. Artikel 75 moeten worden aangevraagd. De doelstelling van de wet is om van de beschermde soorten in Nederland duurzame populaties in stand te houden. Hiertoe dient de

'gunstige staat van instandhouding' van de soort gewaarborgd te worden. Indien het behoud van de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten gegarandeerd is, zo nodig door het treffen van mitigerende maatregelen, is er geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen. Indien hiertoe mitigerende maatregelen nodig zijn, dient aantoonbaar volgens een ecologisch werkprotocol of een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden. Een ontheffing zal dan niet nodig zijn.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een projectgebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Gedragscode

In een gedragscode beschrijft een organisatie hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, hoeft men voor activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 geen ontheffing aan te vragen. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

Zorgplicht

Bij elk project, op elke locatie en bij elke handeling of activiteit geldt naast de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bovendien de 'zorgplicht'. Een ieder (van de projectontwikkelaar die achter zijn bureau werkt aan de opzet van een nieuw project tot aan de uitvoerende mensen op de bouwlocatie) dient zó te handelen, of juist handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende dieren- en plantensoorten geen of zo min mogelijk hinder ondervinden.

Ecologische Hoofdstructuur

In de EHS worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de EHS wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de EHS-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de EHS. Dit betreft, conform de Spelregels EHS, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen beperkt en gecompenseerd worden."

BIJLAGE 2 PROJECTGEBIED

Bron: Bing maps

1. Bestaande situatie

= projectgebied

BIJLAGE 3 INVENTARISATIELIJST

Datum:	9 februari 2012
Inventariseerder:	M.H.M. Groenewegen
Weer:	Half bewolkt, droog, 0 °C, windkracht 2
Km-hok / RDS:	37-25-22 X:81.8 / Y: 443.8

Vogels met jaarrond beschermde nesten	Wet	Bron	Locatie
Gierzwaluw	FF cat 2	Wrn'10-'12	Schipluiden
Huismus	FF cat 2	ATN'12	50 m vanaf projectgebied
Roek	FF cat 2	Wrn'10-'12	Schipluiden
Grote gele kwikstaart	FF cat 3	Wrn'10-'12	Schipluiden
Ooievaar	FF cat 3	Wrn'10-'12	Schipluiden
Slechtvalk	FF cat 3	Wrn'10-'12	Schipluiden
Boomvalk	FF cat 4	Wrn'10-'12	Schipluiden
Buizerd	FF cat 4	Wrn'10-'12	Schipluiden
Havik	FF cat 4	Wrn'10-'12	Schipluiden
Ransuil	FF cat 4	Wrn'10-'12	Schipluiden
Sperwer	FF cat 4	Wrn'10-'12	Schipluiden
Blauwe reiger	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Boerenwaluw	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Boomkruiper	FF cat 5	ATN'12	Projectgebied
Ekster	FF cat 5	ATN'12	Projectgebied
Groene specht	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Grote bonte specht	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Huiszwaluw	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Ijsvogel	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Koolmees	FF cat 5	ATN'12	Projectgebied
Pimpelmees	FF cat 5	ATN'12	Projectgebied
Spreeuw	FF cat 5	ATN'12	Projectgebied
Torenvalk	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Zwarte kraai	FF cat 5	Wrn'10-'12	Schipluiden
Zoogdieren	Wet	Bron	Locatie
Gewone dwergvleermuis	FF3, HRIV	Wrn'10-'12	Schipluiden
Watervleermuis	FF3, HRIV	Wrn'10-'12	Schipluiden
Noordse woelmuis	FF3, HRIV	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Aardmuis	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Bosmuis	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Dwergmuis	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Dwergspitsmuis	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Egel	FF1	Wrn'10-'12	Schipluiden
Haas	FF1	Wrn'10-'12	Schipluiden
Hermelijn	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Huisspitsmuis	FF1	Wrn'10-'12	Schipluiden
Konijn	FF1	Wrn'10-'12	Schipluiden
Mol	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Rosse woelmuis	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Veldmuis	FF1	Wrn'10-'12	Schipluiden
Vos	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Wezel	FF1	ZA'10-'12	5 Km-hok 37-25
Amfibieën	Wet	Bron	Locatie
Gewone pad	FF1	Wrn'10-'12	Schipluiden
Vissen	Wet	Bron	Locatie
Kleine modderkruiper	FF2	Kroes'07	Gaag
Bittervoorn	FF3, HR II	Kroes'07	Gaag

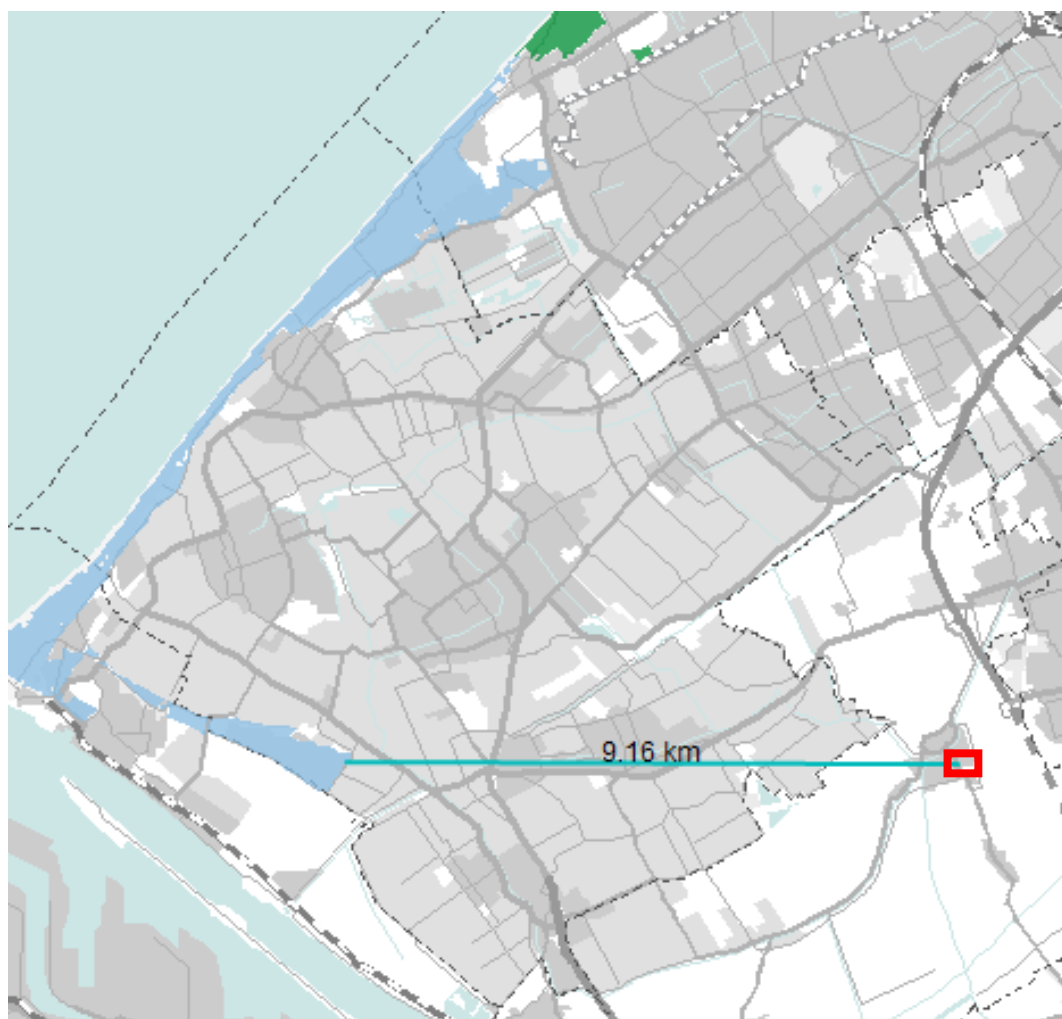
Bron	Omschrijving
ATN	tijdens het locatiebezoek aangetroffen
Wrn	Waarneming door derden van www.waarneming.nl
ZA	Zoogdieratlas of Zoogdieratlas.nl
Kroes	Kader Richtlijn Water visstandbemonsteringen waterlichamen Delfland, Kroes, M.J. & F.T. Vriese, 2007. VisAdvies BV, Utrecht. VA2006_44, 90 pag.

Afkorting	Wet / norm	Omschrijving
FF	Flora- en faunawet	de soort is beschermd volgens de Flora- en faunawet. Tussen haakjes is de categorie van de nestbescherming van vogels weergegeven. Van cat 1 t/m 4 zijn de nesten jaarrond beschermd (zie bijlage 1).
HR II	Habitatrichtlijn Bijlage II	dieren- en plantensoorten van communautair belang voor de instandhouding waarvan aanwijzing van speciale beschermingszones vereist is.
HR IV	Habitatrichtlijn Bijlage IV	dieren- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

BIJLAGE 4 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

1. Natura 2000 en Beschermde natuurmonumenten

Bron: Gebiedendatabase op http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/kaart_natura2000.html

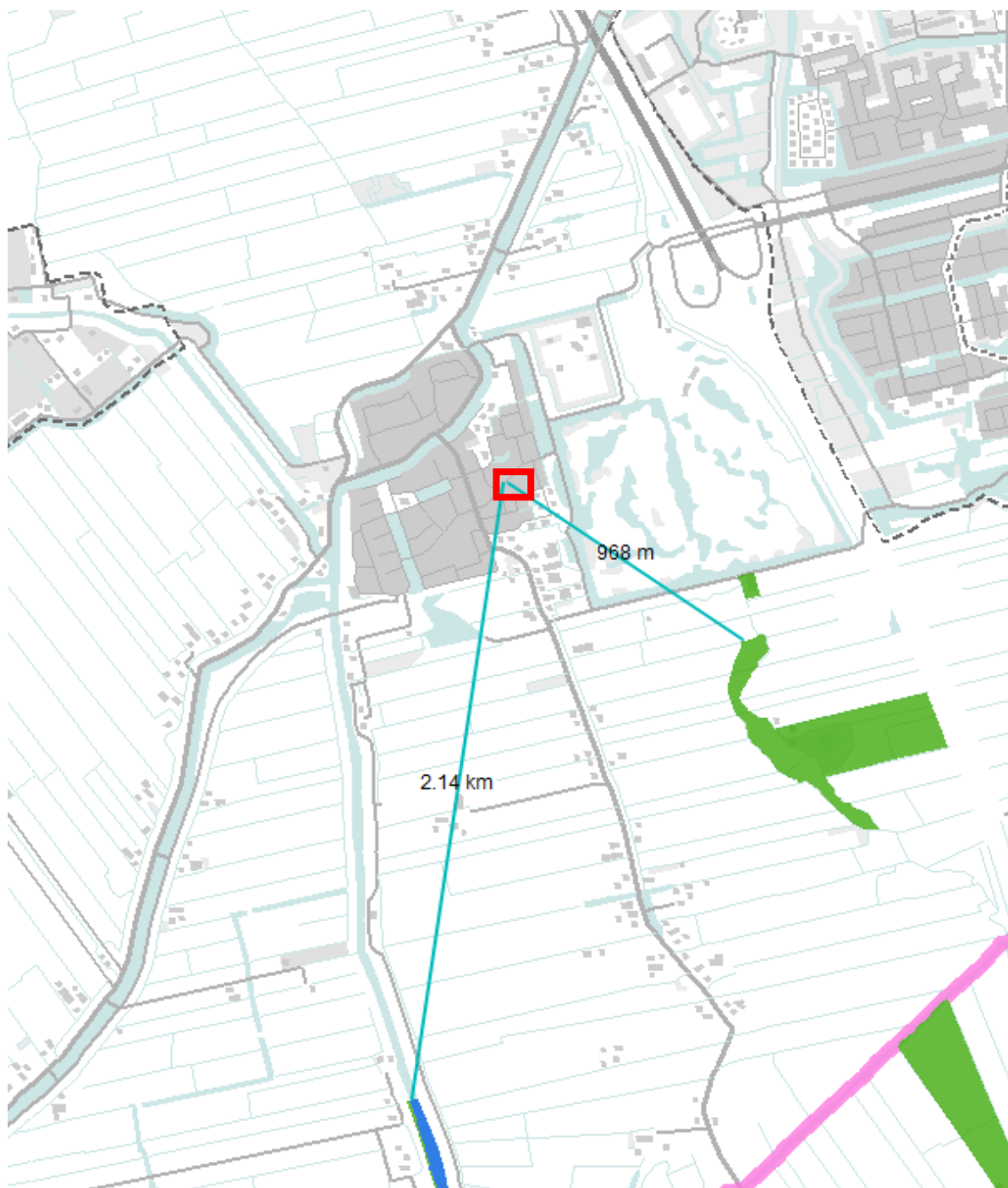
= Projectgebied indicatief

= Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduin

2. Ecologische Hoofstructuur

Bron: Gebiedendatabase op http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/kaart_pehs.html

= Projectgebied indicatief

= Bestaande natuur

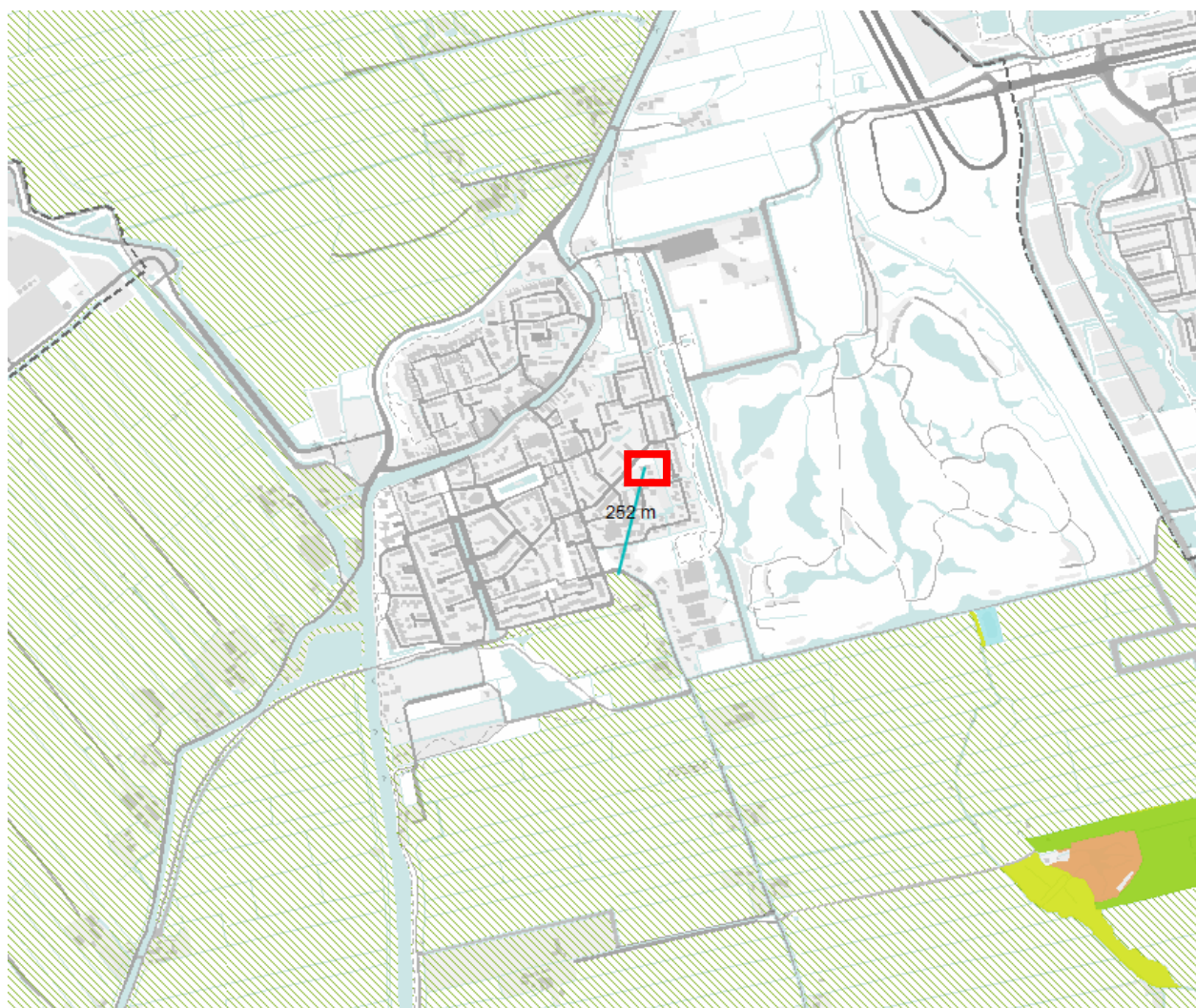

= Ecologische verbindingszone

BIJLAGE 5 NATUURBELEID

1. Natuurbeheerplan Provincie Zuid-Holland

Bron: Gebiedendatabase op http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/kaart_natuurbeheerplan.html

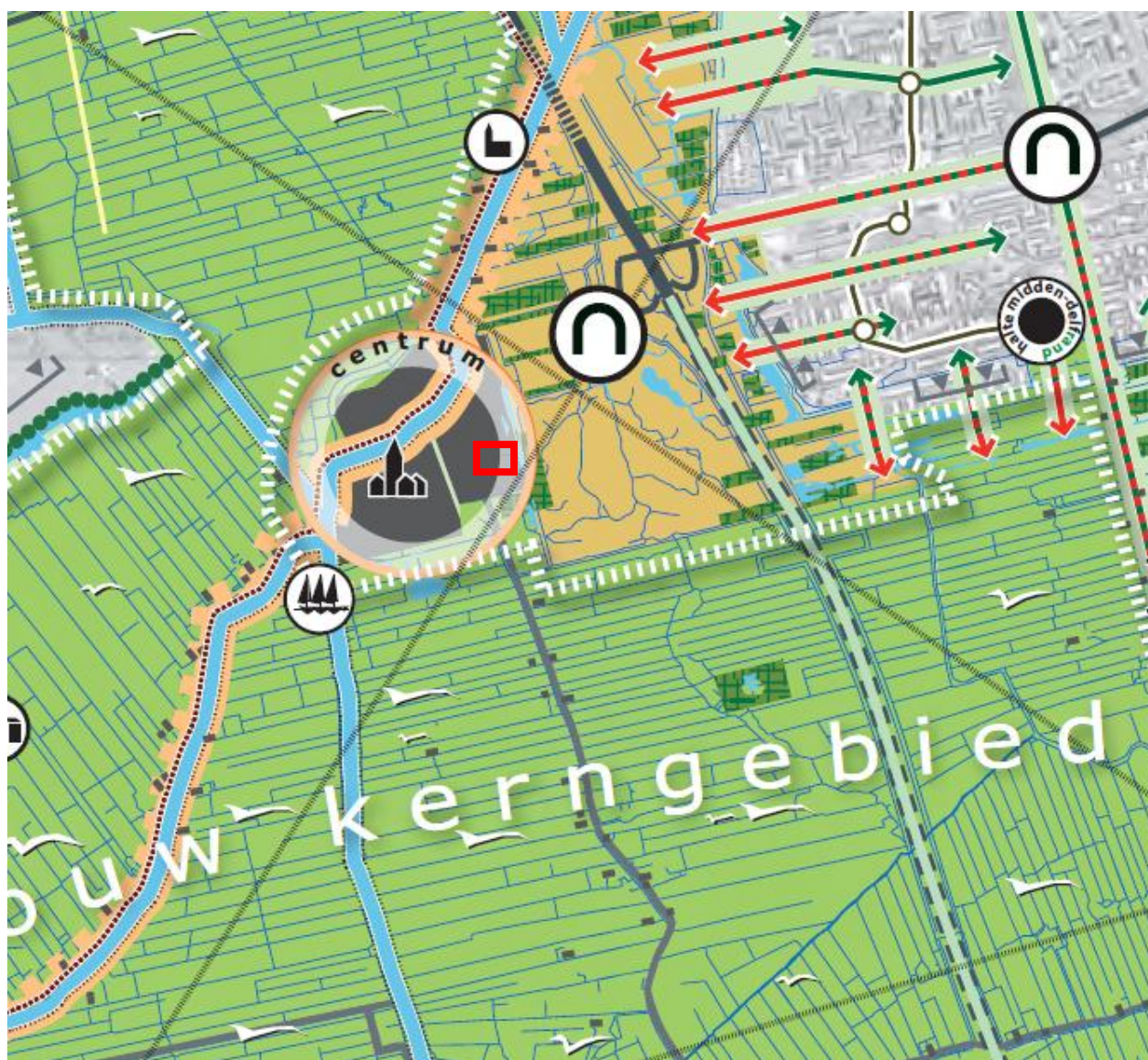

= Projectgebied indicatief

= Weidevogelgebied

2. Landschapsontwikkelingsplan Midden-Delfland 2025

 = Projectgebied indicatief

